

“La FAO ha permès que els aliments es converteixin en font d’especulació”

Ángel Strapazzon (Córdoba, Argentina, 1956) és membre del moviment internacional Vía Campesina, una organització que representa camperols de 56 països de tot el món. A l’Argentina, pertany al moviment de producció agroecològica Mocase.

A l’Argentina ja fa més de cent dies que s’allarga el conflicte al carrer entre els productors de soia i el govern. Quin és el problema de fons que ha conduït a aquesta situació?

—Al país hi ha quatre entitats d’agricultors que apleguen petits, mitjans i grans empresaris que han provocat una aturada nacional perquè el govern els ha apujat els impostos sobre beneficis. No són productors agro-pecuaris, encara que s’autodenominin així per fer creure a la resta del món que són camperols que treballen sacrificadament de sol a sol.

—Siguin productors agro-pecuaris o no, denuncien que l’augment dels impostos els ofegarà i farà inviable el seu negoci. Menteixen?

—I tant, si menteixen. Senzillament no guanyaran tants diners, però no n’hi perdran. La majoria produeixen soia transgènica, i a l’Argentina s’utilitzen 166 milions de litres de pesticides per produir herbicides. Doncs imagineu-vos quina contaminació que rep un terç del territori argentí. El 96% de la producció s’exporta; per tant, el consum d’aquesta soia entre la població argentina no supera l’1%.

—La soia transgènica és un bon negoci, a l’Argentina?

—El govern ha decidit, tal com ho estableix la nostra constitució, d’apujar els impostos atesos els guanys extraordinaris que genera a aquests empresaris l’exportació de la soia. Un petit exportador al desembre del 2007 tenia un ingrés net de 53.000 euros ca-

da 100 ha cultivades. Què us sembla? Són uns pobres camperols ofegats? Em sembla totalment legítim que l’estat els faci pagar més impostos, perquè tenim 22 milions de pobres que no tenen res per menjar mentre aquests llencen i fan malbé tones d’aliments i milions de litres de llet.

—Vós pertanyeu a una entitat agrària que aplega la petita agricultura camperola de tipus agroecològic, l’agricultura dels pobles originaris de l’Argentina. Esteu en conflicte obert amb els productors de soia transgènica. Hi ha res més, a part d’una visió oposada del model d’agricultura?

—Les entitats agràries que han convingut l’aturada nacional han mirat de liquidar-nos per tots els mitjans. Han

contractat grups de paramilitars i maquinària per destruir les nostres terres, i fins i tot jutges i policies falsos per desallotjar-nos de la producció agroecològica que fem per poder apropiarse-la ells per al cultiu de soia.

—**Des de Mocase acuseu les organitzacions agràries que participen en l'aturada nacional d'estar al costat dels colpistes. Però algunes de les organitzacions agràries fan bandera d'una visió més social del país.**

—És cert, però precisament per això aquesta aturada ha ferit la sensibilitat de la majoria de ciutadans.

La Sociedad Rural Argentina i el CRA, dues de les quatre organitzacions agràries en vaga, s'han unit als qui van fer cops d'estat a l'Argentina, han estat còmplices de l'oligarquia terratinent colpista i militar. El genocidi militar del 1976 va venir després d'un *lock out*, un boicot empresarial de les organitzacions agràries. Com pot ser que, tenint una visió de la justícia social i de la distribució de la riquesa com la que tenien, ara s'hagin unit amb aquells que fins i tot van perseguir els sindicalistes agraris i van fer desaparèixer gent en temps de la dictadura militar?

—**Tan greu és el conflicte entre aquests agricultors i el govern perquè hi hagi intervingut l'Església?**

—L'Església es mostra preocupada pel gran escàndol que implica que es llencin i es podreixin milions de litres de llet i carn quan encara hem de superar la terrible crisi que va deixar el neoliberalisme de l'època de Carlos Menem, 22 milions de pobres. Tenim gent morta de gana al camp perquè han estat arraconats per aquests terratinents, i ara surten a fer discursos com si ells fossin les víctimes d'un model que els ha donat grans beneficis els darrers anys.

—**Vàreu participar a la cimera de la FAO celebrada a Roma fa unes quantes setmanes. La resolució, com sol passar a les grans cimeres, va ser poc més que paraules, però pocs compromisos fermes per a lluitar contra la crisi alimentària que comença a afectar tot el món. Qui o quins són els principals responsables d'aquesta crisi?**

—Ens n'hauríem de sentir responsables tots els éssers humans, sobre-

tot els qui estem en posicions més folgades, més relaxats i allunyats de les tensions econòmiques. I en som responsables si continuem consumint allò que les grans cadenes d'aliments ens proposen. Aquestes empreses són les principals causants de l'alça dels preus dels aliments.

—**Les grans cadenes d'aliments assoleixen grans beneficis amb un producte de primera necessitat, perquè la llei els ho permet.**

—Naturalment, al darrere dels principals causants hi ha un model neoliberal tolerat per la FAO. Hem donat lloc al lliure mercat d'aliments, al liberalisme d'aliments. La FAO també ha permès que els aliments es converteixin en font d'especulació financera i guanys il·limitats. Les grans cadenes d'aliments no han estat mai tan bé com ara, amb uns beneficis descomunals.

—**Voleu dir que l'ONU, a través de la FAO, no mou fitxa per aturar la crisi alimentària?**

—Fa ben poca cosa contra la pressió de les grans multinacionals i corporacions econòmiques. De fet, a la cimera de la FAO tot just vam aconseguir, a través del Comitè Internacional per a la Sobirania Alimentària, que s'incorporessin tres frases en la resolució, que han resultat ser absurdes i tergiversades. A més, el document final no diu ni una sola paraula sobre els riscos que poden tenir els agrocombustibles per a l'escalfament del planeta.

—**Per què rebutgeu els biocombustibles?**

—Nosaltres no acceptem el terme *biocombustible*, parlem d'*agrocombustibles*. L'obtenció de combustible a partir de la indústria produeix justament l'efecte contrari que venen els seus partidaris. S'ha mesurat científicament als nostres boscos, i el 30% de l'escalfament global té a veure amb la desforestació per a produir soia, és a dir, agrocombustibles. I després enganyen la gent fent-los creure que els agrocombustibles ajuden al refredament del planeta.

—**Quin model alternatiu proposa l'organització agrària internacional Via Campesina?**

—Aquest sistema no es pot transformar tan fàcilment. En primer lloc, caldrà crear una massa crítica en els consumidors per tal que apostin per

una agricultura agroecològica, que inclou l'agricultura indígena, els pescadors artesanals i els pastors de ramats petits.

És clar. El novembre de l'any passat es va aprovar una llei que nosaltres vam contribuir a elaborar, amb Greenpeace. Vam fer una campanya perquè el Parlament argentí aprovés una llei de boscos, que preveu una moratòria perquè se suspengui la destrucció de boscos per a implantar soia en terrenys que no s'hàn d'utilitzar per a aquesta mena de producció d'aliments.

—**En quin escenari ens trobarem si no s'actua en la línia que proposeu?**

—Es multiplicaran els grans conflictes del món. Mentre a Haití la gent es mor de fam, els militars argentins, xilens i brasilers cobren uns sous desorbitats per envair territoris. Si se'ls retirés només la minuta que cobren, es podria recuperar en tan sols tres anys la producció d'aliments que Haití tenia l'any 1986. Aleshores tenia garantides el 99% de les seves necessitats alimentàries amb producció pròpia, i ara és un 60% tot just, perquè a Haití experimenten monocultius per a la producció dels mal anomenats biocombustibles. D'una altra banda, els efectes del canvi climàtic, com les greus tempestes i terratrèmols, es multipliquen exponencialment.

—**L'augment del preu dels aliments pot generar violència entre els pobles?**

—I tant. La gent ha de buscar els llocs on hi ha menjar i on pot viure. Ara els immigrants arriben tranquils i mansos, però no sabem com poden reaccionar milions d'éssers humans desesperats. Em sembla que l'home encara no ha après les lliçons de la Segona Guerra Mundial i de les grans onades migratòries de l'edat mitjana, ni què va passar a la Revolució Francesa, amb grans masses de gent traslladant-se de continent. I no fa pas tant que els espanyols, italians i francesos emigraven a l'Argentina, al Brasil, al Paraguai i a l'Uruguai a buscar feina. Es va invertint la tendència, i si no reflexionem sobre què significa aquest símptoma no ens en sortirem.

Gemma Aguilera